

RÁJ, UTOPIE NEBO SKUTEČNOST?

5. NADĚJE – PERSPEKTIVA RÁJE

kázání ze soboty 23. 3. 2013 – br. Jonczy Radomír

V minulých čtyřech sobotách jsme se s Adamem a s Evou procházeli rájem a hledali v něm principy rajske existence. Přemýšleli jsme o tom, co dělalo ráj rájem a co by tedy tu naši, někdy smutnou realitu života infikovaného hříchem, mohlo alespoň částečně proměňovat v ráj.

Dnes jsem se ale rozhodl, že vás pozvu do pekla. Tak by se totiž dalo stručně charakterizovat to, co se před dvěma tisíci léty odehrálo za branami Jeruzaléma, na hoře zvané Golgota. V rámci biblického čtení jsme si zde před malou chvílí onu událost připomněli. (Lk 23,32-46)

Mohli byste namítnout: Proč z ráje přímo do pekla? Vysvětlím. Možná jste si toho taky všimli. Ježíš během svého umírání na kříži prohlásil slavnou větu. Byla adresována jednomu s odsouzenců, kteří na Golgotě umírali spolu s ním: „*Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji.*“

ZLOČINCI ZASLUHUJÍCÍ TREST

Dá se předpokládat, že zločinci, kteří byli spolu s Ježíšem ukřižováni, nebyli jen tak ledajakými zločinci. Pravděpodobně šlo o Zelóty, členy nacionalistického hnutí, které toužebně vyhlíželo Mesiáše, který by se postavil do jejich čela a spolu s nimi vyhnal nenáviděné římské okupanty. Zelóti se ve svém „spravedlivém“ hněvu v pohodě uchýlovali k násilí. Vraždili nenáviděné okupanty a s nimi i kolaborující Židy. Dva z nich, z těchto násilníků, teď za své zločiny umírají na Golgotě. Spolu s nimi zde na kříži visí také Ježíš – král Židů – domnělý vůdce vzpoury vůči Římu.

„Ty? Ty že jsi Mesiáš?“ pokřikuje jeden z těch dvou. „Mesiáš a na kříži? Kdo to jakživ viděl? Dokaž nám své mesiášství a zachraň sebe i nás. Vysvobod' nás, nastol své království a zařid' nám ráj na zemi.“

Rouhajícího se odsouzence většinou šmahem zavrhneme, přitom nám z úst často zaznívají podobná slova: „Bože, pokud vůbec jsi, pokud existuješ, dokaž nám, že jsi Spasitel světa, zbav nás našeho kříže a proměň náš život v ráj. Pak v tebe možná budeme i věřit.“

Hovořili jsme o principech, které mohou náš život proměňovat v ráj. Řekli jsme, že kus ráje může vznikat všude tam, kde se v Boží síle uplatňují principy rajske existence. Hned v úvodu našich setkání jsme konstatovali, že příchodem Ježíše Krista na tuto zemi vstoupilo do tohoto světa jeho království, ráj. Nutno však dodat, že v této naší hříchem deformované realitě ráj v pravém slova smyslu není realizovatelný.

Proto Bible od začátku do konce slibuje, že Bůh ztracený ráj na této zemi jednou znovu obnoví. My křesťané s tím ovšem míváme problém. Někteří z nás na základě této informace s očima obrácenými v sloup pasivně vyhlížejí den, kdy to nastane. Jiní

zas nabývají dojmů, že kdyby se nám křesťanům svět podařilo pokřesťanštit, byl by zde ráj. Předpokládáme totiž, že my bychom dokázali vládnout dobře a spravedlivě. Podobné ambice by na tváři apoštola Pavla určitě vyvolaly shovívavý úsměv. Ve svém dopise Římanům píše: „*Nikdo není spravedlivý, není ani jeden, nikdo není rozumný, není, kdo by hledal Boha; všichni se odchýlili, všichni propadli zvrácenosti, není, kdo by činil dobro, není ani jeden.*“ (Ř 3,10-12) K tomu dodává vlastní zkušenost: „*Chtít dobro, to dokážu, ale vykonat už ne. Vždyť nečiním dobro, které chci, nýbrž zlo, které nechci.*“ Svě pokání uzavírá slovy: „*Jak ubohý jsem to člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti?*“ (Ř 7, 18.19.24)

Taková je realita, přátelé. Všichni jsme na tom stejně, jako ti dva vedle Ježíše na Golgotě. Jsme jen hříšníci toužícími po ráji. Někdo by mohl namítnout: „To je ale přirovnání. Jakýpak já jsem zločinec? Nikdy jsem nikoho nezabil, nezmlátil ani neokradl a do politiky se pro jistotu raději nemíchám vůbec.“ Pavel však trvá na svém: „*Nikdo není spravedlivý, není ani jeden...*“ Nikdo není spravedlivý, a proto se náš život tak často mění v peklo, které roztápíme sami sobě i druhým.

JEŽÍŠ, CESTA ZPĚT DO RÁJE

To přece ale není možné, napadne nás. Copak z toho všeho neexistuje nějaké východisko? Naštěstí existuje! Svě lamentování nad vlastní hříšností Pavel uzavírá radostným zvoláním: „*Jedině Bohu buď dík skrze Ježíše Krista, Pána našeho!*“ (Ř 7,24.25) Bůh se v osobě Ježíše z Nazaretu stal člověkem. Přišel na tuto zemi, aby nám ukázal, jak žít, aby ten život za něco stál a aby do něj alespoň tu a tam mohla prosakovat atmosféra ráje. To nejdůležitější na jeho misi však bylo, že na sebe vzal všechny naše hříchy a ortel věčné smrti odpykal za nás smrtí svou. Znovu nám tak otevřel cestu zpět do ztraceného ráje. Stal se tak našim Mesiášem.

Vše nasvědčuje tomu, že to jeden z těch zločinců umírajících na kříži vedle Ježíše pochopil, jako první z nás lidí. Proto prosí: „*Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království.*“ (Lk 21,42) Biblista J. B. Souček překládá tento verš přesněji slovy: „*Ježíši, vzpomeň si na mne, až přijdeš ve svém království!*“ K tomu pak poznamenává: „*Lotrovým slovům se obvykle rozumí tak, že označují Ježíšovo vejítí do království Božího. Je však stejně dobře možné, že se vztahují na okamžik, kdy se Ježíš jako pravý Mesiáš a Syn člověka vrátí na tuto zemi, už ne jako skrytý a ponížený, nýbrž v slávě a moci, a kdy sem přinese plnost království Božího.*“ (Mk 14,62)

Zločinec na kříži prostě v trpícím Ježíši rozpoznal Boha, který se jednou vrátí, aby zde na zemi znovu zřídil ráj svého království. Proto taky Ježíše prosí, aby si na něj při svém návratu vzpomněl. Na rozdíl od toho druhého zločince neočekává, že jej Ježíš zbaví jeho kříže. Toužebně však vyhlíží ráj, ve kterém už bude všechno jinak a Ježíš na jeho víru reaguje ujištěním: „*Budeš se mnou v ráji.*“

RÁJ, TO JE MÍSTO

Kříž, přátelé, není místem pro vyprávění pohádek. Když zde Ježíš zločinci slibuje ráj, pak má na mysli skutečný ráj, ne jen jakýsi stav duše, ale skutečné místo plné pohody, blaha, rozkoše a míru. Jednou o něm vyprávěl svým učedníkům: „*Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil*

místo. A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já.“ (J 14, 1-3)

Kde hledat takové místo? Autor poslední knihy Bible ho v jakémisi prorockém vytržení viděl. Píše: „*A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo. A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha. A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: 'Hle, příbytek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi, a setře jim každou slzu z očí. A smrti již nebude, ani žalu, ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo.'*“ (Zj 21,1-4)

KDY NASTANE RÁJ?

Tento ráj lidé vyhlížejí už celá tisíciletí. Adam s Evou po vyhnání z ráje žili nadějí, že se do něj zase jednou vrátí. Po svém pádu do hříchu totiž Eva, možná jen tak mimoděk, zaslechla slova, která Bůh adresoval hadovi. „*Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrťí hlavu a ty jemu rozdrťíš patu.*“ (Gn 3,15) Zjednodušeně řečeno: Tví potomci, hade, sice jednou potomku Evy rozdrťí patu a to safra bolí... on ti však v zápětí na to rozdrťí hlavu a tvoji slavnou kariéru tak definitivně ukončí.

Když se Evě narodil Kain, přivítala jej do života slovy: „*Získala jsem muže a tím Hospodina.*“ (Gn 4,1) Pochopitelně tím nechtěla říct, že porodila Hospodina. Chtěla jen vyjádřit své přesvědčení o tom, že je Hospodin na její straně, protože splnil svůj slib a daroval jí slíbeného potomka. Byla přesvědčena o tom, že právě Kain je oním potomkem, který jí svým vítězstvím nad hadem zajistí cestu zpět do ztraceného ráje. Jaké však muselo být její zděšení, když se z domnělého Spasitele vyklubal bratrovrah. S každým dalším synem Evě vždy znovu svítila naděje, že by to mohl být už konečně On.

S podobnou nadějí rodila své děti každá izraelská matka. A jedna z nich se doopravdy dočkala. Maria, prostá dívka z Nazaretu, světu Spasitele doopravdy porodila. Byl sice ukřižován, ale vstal z mrtvých. Odešel z této země, ale slíbil, že se vrátí, aby zde nastolil své království. Kdy však tento svůj slib splní?

Zločinci na kříži Ježíš řekl: „*Amen, pravím tobě, dnes budeš se mnou v ráji.*“ Řečtina nezná interpunkci, proto odborníci spekulují o tom, jak to Ježíš vlastně myslel. Pravím tobě: „Dnes budeš se mnou v ráji“, nebo: „Dnes ti říkám, že se mnou budeš v ráji... J. B. Souček vysvětluje: „Podle svědectví Nového zákona byl Ježíš v den své smrti položen do hrobu, z něhož vyšel teprve třetího dne, tedy nikoli dnes. Nešlo o dnes z pohledu lidí stojících pod křížem, ale o dnes z pohledu umírajících na kříži, pro které smrtí přestal plynout čas.“

Kdy tedy Ježíš přijde? Bible vrcholí jeho slibem: „*Ano, přijdu brzo.*“ Již dva tisíce let se křesťané spolu s autorem poslední knihy Bible modlí: „*Amen, přijď, Pane Ježíši!*“ (Zj 22,20) A pořád nic. Jeden by z toho čekání zmalomyslněl a ztratil víru. Poslechněte si, jak na tento problém reaguje apoštol Petr: „*Ale tato jedna věc ať vám nezůstane skryta, milovaní, že jeden den je u Pána jako tisíc let a tisíc let jako jeden den. Pán neotálí splnit svá zaslíbení, jak si to někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, pro-*

tože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání.“ (2P 3,8.9)
Kdo ví? Možná se ještě čeká na někoho z nás, přátelé...

JAK MOHU ZÍSKAT RÁJ

Zbývá snad už jen poslední otázka: *„Co mohu udělat pro to, abych mohl získat ráj?“* Stojí za úvahu, že zločinec z Golgoty už ve své situaci nemohl udělat vůbec nic. Něco však přece jen udělal. Navzdory bolestem, které v tu chvíli prožíval, začal přemýšlet a díky tomu mu došlo, že by Ježíš zaslíbeným Mesiášem mohl doopravdy být. UVěřil tomu a svou víru zpečetil slovy pokání. Na svého kolegu z kříže volá: *„My jsme odsouzeni spravedlivě, dostáváme zaslouženou odplatu, ale on nic zlého neudělal.“* Snadné, vidíte? A přitom pro mnohé z nás tak těžké...

Před léty jsem s partou kamarádů navštívil hrad Kost. Právě zde probíhala expozice gotických obrazů s motivem ukřižování Krista. Prohlížel jsem si jeden z nich, když v tom se vedle mne zastavila maminka s malou holčičkou. „Mami a co udělal ten pán, že ho ukřižovali?“ Maminka se hluboce zamyslela a řekla: „Víš, asi nebyl dost hodný...“ Tenkrát jsem žel oněměl úžasem. Dnes však chci o to hlasitěji volat: „NE, prosím vás, ne! Byl v tom nevinně. Zemřel za naše hříchy, zemřel, abychom my mohli žít, žít věčně v jeho ráji.“

Ráj není utopie, přátelé, ráj, to je skutečnost! Všude tam, kam vstupuje Bůh, kde zaznívá jeho slovo, kde člověk žije ve společenství s ním a s lidmi, kteří ho hledají, je možné už dnes a tady okoušet předchuť ráje. K principům ráje však také neoddelitelně patří naděje. Naděje je perspektivou ráje. Bez ní by to nebylo ono. Výstižně o tom v jedné ze svých písní zpívá trampský písničkář Wabi Ryvola: „Ten konec moh bejt veselej, jen nemít tenhle kaz, tu černou díru kamennou, tunel jménem čas.“

Končí cyklus pěti tématických bohoslužeb, přátelé. Děkuji vám za vaši pozornost. Rád jsem v řadách našeho kostela vídával vás, kteří sem přicházíte už léta a měl jsem velikou radost také z vás, kteří jste mezi nás zavítali poprvé. Doufám, že se vám mezi námi líbilo a pokud jste zde ucítili alespoň kousek ráje, jste srdečně zváni k našim dalším bohoslužbám. Srdečně zdravím také internetové posluchače a těším se, že nám i vy v příštích sobotách zachováte svou přízeň.

Ještě jsem se vám nepochlubil, že jsem se narodil v ráji :-). To není žert, přátelé. Narodil jsem se v Karviné 4 - Ráj. V ráji jsem se narodil a do ráje mám namířeno. Věřím, že se tam s vámi všemi jednou potkám a prosím: *„Přijď již brzy, Ježíši. Amen.“*